

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

КОЛЕСНИК ТЕТЯНА ЄВГЕНІВНА

УДК 342.95:347.963(477)

**ГАРАНТІЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ПРОКУРАТУРИ В УКРАЇНІ:
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ТА
РЕАЛІЗАЦІЯ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Харків – 2015

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Харківському національному університеті внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України.

Науковий керівник:

доктор юридичних наук, доцент
БЕЗПАЛОВА Ольга Ігорівна,
Харківський національний університет
внутрішніх справ, начальник кафедри
адміністративної діяльності ОВС.

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор
ЛЮШИЦЬКИЙ Михайло Васильович,
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ, ректор;

кандидат юридичних наук, доцент
ДРОЗД Олексій Юрійович,
Національна академія внутрішніх справ,
доцент кафедри адміністративної
діяльності.

Захист відбудеться 24 листопада 2015 р. о 9 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.700.01 у Харківському національному університеті внутрішніх справ за адресою: 61080, м. Харків, просп. 50-річчя СРСР, 27.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Харківського національного університету внутрішніх справ за адресою: 61080, м. Харків, просп. 50-річчя СРСР, 27.

Автореферат розісланий 22 жовтня 2015 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

Л. В. Могілевський

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Враховуючи розпочатий процес розбудови демократичного громадянського суспільства, реформування системи правоохоронних органів України, зокрема прокуратури, невідмінною умовою ефективності виконання органами прокуратури покладених на них обов'язків є повна самостійність та незалежність прокурорів. Втручання в діяльність органів прокуратури може нейтралізувати її, залишити конкретні випадки правопорушень без належного реагування, звільнити винних осіб від відповідальності. Отже, прокурори повинні бути незалежні у своїй діяльності, оскільки саме на підставі принципу незалежності вони вчиняють конкретні дії, керуючись тільки вимогами нормативно-правових актів, своїм праворозумінням та внутрішнім переконанням.

Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена запровадженням нових підходів в організації роботи прокуратури, спрямованих на оптимізацію процесів, які відбуваються всередині цього органу та під час його взаємодії з іншими правоохоронними органами, недопущення участі прокуратури в заангажованих політичних процесах, створення належних умов для формування професійного кадрового корпусу, вироблення механізмів внутрішнього контролю та налагодження взаємодії з громадськістю. Актуальність теми підтверджується недостатністю сучасних наукових робіт, що присвячені особливостям адміністративно-правового закріплення та реалізації гарантій незалежності прокуратури в Україні, а також відсутністю відповідної законодавчої регламентації, що в поєднанні з необхідністю комплексного наукового аналізу даного питання обумовлює важливість та своєчасність даної роботи.

Загальні питання діяльності правоохоронних органів України, у тому числі органів прокуратури, були предметом наукових досліджень В. Б. Авер'янова, О. Ф. Андрійко, Г. В. Атаманчука, О. М. Бандурки, Р. І. Басараба, О. В. Бауліна, О. І. Безпалової, В. Г. Бесарабова, В. М. Бесчастного, М. М. Бурбики, В. М. Гаращука, О. П. Гетманець, Л. Р. Грицаєнка, Ю. М. Грошевого, С. М. Гусарова, К. Ф. Гуценка, Ю. Б. Данильченка, С. Ф. Денисюка, В. В. Долежана, О. Ю. Дрозда, Д. І. Єрмакова, В. К. Звирбуля, М. Ю. Івчука, О. С. Іщука, В. В. Ключкова, А. Т. Комзюка, М. В. Косюти, О. В. Кошмана, О. В. Кузьменко, А. М. Куліша, К. Б. Левченко, М. В. Лошицького, О. В. Мазурика, В. І. Малюги, І. Є. Марочкіна, О. І. Медведька, А. Ф. Мельника, О. І. Миколенка, М. І. Мичка, О. М. Музичука, В. Т. Нора, Ю. Є. Полянського, Є. М. Поповича, Г. П. Середи, В. Л. Синчука, О. Ю. Синявської, В. В. Сухоноса, О. О. Юхна та ін. Однак, незважаючи

на достатньо велику кількість наукових праць з різних напрямків діяльності органів прокуратури України, питання дотримання гарантій незалежності прокуратури в Україні, в тому числі шляхом їх адміністративно-правового закріплення та реалізації, висвітлені фрагментарно, в межах більш широкої правової проблематики, відповідно залишилися невирішеними проблеми теоретичного, організаційного і правового характеру їх діяльності, що підкреслює доцільність наукового пошуку з досліджуваних питань.

Таким чином, важливість вироблення ефективного механізму дотримання гарантій незалежності прокуратури в Україні, недостатня розробленість теоретичних положень щодо його застосування та недосконалість правового забезпечення у цій сфері обумовлюють актуальність комплексного дослідження широкого кола питань, пов'язаних з адміністративно-правовим закріпленням та реалізацією гарантій незалежності прокуратури в Україні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Роботу виконано відповідно до Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2011–2015 роки, затверджених постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 24 вересня 2010 р. № 14–10, пп. 1.2, 1.6 Додатку 1 Пріоритетних напрямків наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015–2019 років, затверджених наказом МВС України від 16 березня 2015 р. № 275, п. 1.1 Пріоритетних напрямків наукових досліджень Харківського національного університету внутрішніх справ на 2015–2019 рр., схвалених Вченою радою Харківського національного університету внутрішніх справ 24 квітня 2015 р., комплексних науково-дослідних тем Харківського національного університету внутрішніх справ: «Правоохоронна функція української держави» (номер державної реєстрації 0113U008192), «Законотворча та законодавча діяльність в Україні» (номер державної реєстрації 0113U008189), «Реалізація та удосконалення адміністративного законодавства України» (номер державної реєстрації 0113U008197).

Мета і задачі дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб на основі аналізу чинного законодавства України, практики його реалізації та узагальнення основних положень праць науковців визначити сутність гарантій незалежності прокуратури в Україні, виробити пропозиції та рекомендації щодо оптимізації їх адміністративно-правового закріплення та підвищення ефективності їх реалізації.

Для досягнення зазначеної мети в дисертації були поставлені такі основні *задачі*:

- визначити зміст і значення принципу незалежності прокуратури в Україні;
- встановити особливості адміністративно-правового забезпечення взаємодії органів прокуратури з іншими органами виконавчої влади в Україні;
- розглянути процес становлення та еволюції незалежності прокуратури в Україні в юридичній доктрині та практиці;
- систематизувати гарантії незалежності прокуратури в Україні та надати їх класифікацію;
- охарактеризувати організаційні гарантії незалежності прокуратури в Україні;
- розкрити сутність та особливості процесуальних гарантій незалежності прокуратури в Україні;
- опрацювати соціально-економічні гарантії незалежності прокуратури в Україні та визначити їх особливості;
- узагальнити міжнародно-правові стандарти забезпечення незалежності прокуратури та з'ясувати можливості їх використання в Україні;
- виявити особливості громадського контролю за діяльністю прокуратури в Україні та розкрити специфіку дотримання принципу незалежності прокуратури в механізмі такого контролю;
- сформулювати пропозиції щодо вдосконалення адміністративного законодавства, яке регламентує процедурні питання дотримання гарантій незалежності прокуратури в Україні.

Об'єктом дисертаційного дослідження є адміністративно-правові відносини, які виникають у сфері діяльності органів прокуратури в Україні.

Предметом дослідження є адміністративно-правове закріплення та реалізація гарантій незалежності прокуратури в Україні.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання. Системний підхід до їхнього застосування дає можливість досліджувати проблеми в єдності їхнього соціального змісту і юридичної форми, здійснити аналіз особливостей адміністративно-правового закріплення та реалізації гарантій незалежності прокуратури в Україні. Метод сходження від абстрактного до конкретного та логіко-семантичний метод дослідження (підрозділи 1.1, 1.2, 2.1 та 3.2) дозволили поглибити понятійний апарат, зокрема визначити поняття принципу незалежності прокуратури в Україні, гарантій незалежності прокуратури, взаємодії органів

прокуратури з органами державної влади, поняття громадського контролю за діяльністю прокуратури. Порівняльно-правовий метод та інформаційний підхід (підрозділи 1.3 та 3.2) покладено в основу аналізу процесів становлення незалежності прокуратури в Україні, компаративного аналізу міжнародно-правових стандартів забезпечення незалежності прокуратури та відповідних норм вітчизняного законодавства. Методи класифікації, групування, системно-структурний, системно-функціональний (підрозділи 2.1–2.4) дозволили запропонувати підхід до класифікації гарантій незалежності прокуратури в Україні. Метод статистичного аналізу (підрозділи 2.2–2.4) було використано під час роботи з офіційно-статистичними матеріалами, звітами Генеральної прокуратури України. Використання індуктивного методу (підрозділ 3.3) дозволяє підтвердити висновок про необхідність удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює процедурні питання дотримання гарантій незалежності прокуратури в Україні.

Науково-теоретичне підґрунтя для виконання дисертації становлять наукові праці фахівців у галузі філософії, теорії управління, загальної теорії держави і права, адміністративного права, інших галузевих правових наук, у тому числі зарубіжних дослідників. Нормативною основою дослідження стали загальні та спеціальні нормативні джерела: Конституція України, чинні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, а також проекти нормативних актів, що визначають правові засади діяльності прокуратури України в умовах реформування усієї системи правоохоронних органів. У ході дисертаційного дослідження було також проаналізовано законодавство зарубіжних країн, досвід яких щодо дотримання принципу незалежності прокуратури може бути використаний в Україні. Інформаційну та емпіричну основу дослідження становлять узагальнення практичної діяльності органів прокуратури, досвід зарубіжних країн, довідкові видання, статистичні матеріали. Використано також особистий досвід роботи в органах прокуратури.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що дисертація є одним із перших у вітчизняній науці адміністративного права комплексних досліджень особливостей адміністративно-правового закріплення та реалізації гарантій незалежності прокуратури в Україні в умовах її реформування. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем. Зокрема:

вперше:

– охарактеризовано взаємодію органів прокуратури з іншими органами державної влади України (Верховною Радою України,

Кабінетом Міністрів України, Президентом України, органами виконавчої та судової влади) в контексті необхідності дотримання принципу незалежності прокуратури, виокремлено головні ознаки такої взаємодії; визначено шляхи оптимізації адміністративно-правового забезпечення взаємодії органів прокуратури з іншими органами державної влади в Україні у напрямі створення належних умов для дотримання принципу незалежності діяльності прокуратури;

– розкрито зміст міжнародних стандартів забезпечення незалежності прокуратури, що дозволило з'ясувати характер та межі незалежності прокурорів, які визнаються на міжнародному рівні; обґрунтовано, що врахування Україною в національному законодавстві гарантій незалежності прокуратури, що містяться у міжнародних правових документах, та створення умов для їх реалізації має сприяти виникненню такої системи організації діяльності прокуратури, за якої процедура розгляду та перегляду справ буде реально відповідати вимогам неупередженості та незалежності;

– визначено поняття гарантій незалежності прокуратури в Україні як закріпленої на рівні нормативно-правових актів системи взаємопов'язаних та взаємообумовлених засобів, способів та процедур, які створюють працівникам органів прокуратури необхідні умови організаційно-управлінського характеру для належного виконання ними професійних обов'язків, недопущення незаконного стороннього впливу (як зовнішнього, так і внутрішнього) на їх діяльність та процес прийняття рішень;

удосконалено:

– уявлення про особливості правового регулювання діяльності прокуратури у різні історичні етапи, розуміння процесу становлення та розвитку органів прокуратури, завдяки чому з'ясовано особливості процесу трансформації принципу незалежності прокуратури, запропоновано оптимальну модель взаємодії прокуратури з іншими органами державної влади, яка повинна забезпечити дотримання балансу меж незалежності кожного з учасників такої взаємодії;

– з'ясування процесуальних гарантій незалежності прокуратури, зокрема обґрунтовано, що це сукупність правових засобів, що забезпечують захист прав і законних інтересів прокурорів на усіх стадіях кримінального, адміністративного або цивільного процесу, створюють умови для реалізації їх процесуальної правосуб'єктності з метою забезпечення процесуальної незалежності та самостійності прокурора; наголошено, що реалізація зазначених гарантій забезпечується, серед іншого, і відповідними адміністративно-правовими засобами;

– класифікацію соціально-економічних гарантій незалежності прокуратури, які об'єднано в три групи: установлений законом порядок фінансування та організаційного забезпечення діяльності прокуратури; належне матеріальне, соціальне та пенсійне забезпечення прокурора; визначені законом засоби забезпечення особистої безпеки прокурора, членів його сім'ї, майна, а також інші засоби їх правового захисту; розкрито зміст зазначених гарантій та запропоновано перспективні шляхи оптимізації системи соціально-економічних гарантій незалежності прокуратури та підвищення їх дієвості;

дістали подальшого розвитку:

– розуміння принципів незалежності прокуратури в Україні як закріплених на законодавчому рівні основних, найбільш значущих положень, які обмежують вплив у будь-якій формі на процес прийняття працівниками прокуратури рішень з метою перешкодити виконанню ними службових обов'язків, добитися прийняття незаконного рішення або здійснити неправомірний контроль за його виконанням; визначено особливості сучасного стану дотримання принципу незалежності діяльності прокуратури в Україні, окреслено проблемні моменти, які виникають у діяльності працівників прокуратури в контексті забезпечення їх незалежності від незаконного впливу та запропоновано шляхи їх усунення;

– характеристика організаційних гарантій незалежності прокуратури, основним призначенням яких є врегулювання питань управлінського характеру, пов'язаних із забезпеченням принципу незалежності прокуратури; з'ясовано види організаційних гарантій незалежності прокуратури в Україні (особливий порядок призначення прокурорів на посаду, звільнення з посади, притягнення до дисциплінарної відповідальності; функціонування органів прокурорського самоврядування), окреслено особливості їх реалізації;

– розроблення напрямків оптимізації механізму здійснення громадського контролю за діяльністю органів прокуратури України, серед яких: реформування адміністративного законодавства, що регламентує процедурні питання, які мають місце під час здійснення громадського контролю за діяльністю органів прокуратури; оптимізація діяльності суб'єктів громадського контролю у напрямі забезпечення дотримання принципу незалежності прокуратури в механізмі такого контролю; розширення переліку форм взаємодії органів прокуратури з інституціями громадянського суспільства;

– підхід до виокремлення основних прогалин в адміністративно-правовому забезпеченні дотримання принципу незалежності прокуратури, що дозволило запропонувати авторське бачення шляхів

їх усунення як у результаті оптимізації чинної нормативно-правової бази, так і за допомогою здійснення конкретних управлінських заходів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що викладені в дисертаційному дослідженні висновки і пропозиції можуть бути використані у:

- науково-дослідній діяльності – для подальшого опрацювання проблемних питань, пов'язаних з дотриманням принципу незалежності прокуратури в Україні;

- правотворчості – в ході вдосконалення чинного адміністративного законодавства, яке регламентує діяльність прокуратури в Україні та особливості дотримання принципу незалежності даного правоохоронного органу;

- правозастосовній діяльності – з метою підвищення ефективності діяльності органів прокуратури, створення умов для дотримання незалежності прокуратури з урахуванням сучасних міжнародних стандартів (*акт впровадження у практичну діяльність прокуратури Ленінського району м. Харкова від 11.06.2015 р.*);

- навчальному процесі – під час підготовки підручників і навчальних посібників з дисциплін «Адміністративне право», «Судові та правоохоронні органи України»; вони вже використовуються в ході проведення занять із зазначених дисциплін у Харківському національному університеті внутрішніх справ. Їх враховано також у навчально-методичних розробках, підготовлених за участю автора (*акт впровадження в навчальний процес Харківського національного університету внутрішніх справ від 10.06.2015 р.*).

Апробація результатів дисертації. Підсумки розроблення проблеми в цілому, окремих її аспектів, одержані узагальнення і висновки були оприлюднені дисертантом на міжнародних, всеукраїнських та регіональних науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, зокрема: «Актуальні проблеми законодавства України: пріоритетні напрями його вдосконалення» (Одеса, 2014); «Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави» (Харків, 2014); «Актуальні проблеми адміністративно-правового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України» (Харків, 2015).

Публікації. Основні результати дослідження викладено в шести статтях, опублікованих у фахових виданнях України та науковому періодичному виданні іншої держави, а також трьох тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях.

Структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, які містять десять підрозділів, висновків і списку

використаних джерел. Повний обсяг дисертації – 241 сторінка. Список використаних джерел складається з 298 найменувань і займає 32 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовується актуальність теми дослідження, визначаються її зв'язок з науковими планами та програмами, мета і задачі, об'єкт і предмет, окреслюються методи дослідження, наукова новизна та практичне значення одержаних результатів, їх апробація, структура дисертації.

Розділ 1 «Теоретико-методологічна характеристика незалежності прокуратури в Україні» складається з трьох підрозділів.

У *підрозділі 1.1 «Зміст і значення принципу незалежності прокуратури в Україні»* аргументовано, що принцип незалежності є одним із провідних принципів діяльності прокуратури, який може виступати і окремим самостійним принципом, і ключовою засадою, за умови дотримання якої можуть реалізовуватися інші принципи.

З'ясовано, що на діяльність прокуратури, зокрема в контексті дотримання принципу незалежності, можуть здійснювати вплив як зовнішні, так і внутрішні чинники. З метою мінімізації негативного зовнішнього впливу на діяльність прокуратури ззовні запропоновано визначитися на законодавчому рівні з колом заходів, які працівники прокуратури повинні застосовувати з метою недопущення незаконного впливу на їх діяльність з боку окремих суб'єктів.

Наголошено, що наявність внутрішнього контролю в системі органів прокуратури також може вважати однією із загроз абсолютній незалежності прокуратури, як потенційний корупційний ризик, що може призвести до вчинення протиправних дій. У зв'язку з наведеним з метою недопущення порушення принципу незалежності діяльності прокуратури необхідно на законодавчому рівні передбачити умови, за яких працівник прокуратури може не виконувати незаконні рішення в рамках внутрішнього контролю.

Підрозділ 1.2 «Адміністративно-правове забезпечення взаємодії органів прокуратури з іншими органами виконавчої влади в Україні: межі незалежності прокуратури» доведено, що специфіка взаємодії прокуратури з іншими органами державної влади полягає в обов'язковому дотриманні визначеного на законодавчому рівні принципу незалежності діяльності прокуратури, недопущенні незаконного впливу з боку представників органів державної влади на процес прийняття прокурорами рішень, які стосуються виконання

ними своїх службових обов'язків. Розкрито зміст зовнішнього та внутрішнього рівнів взаємодії.

Охарактеризовано основні напрями взаємодії прокуратури з Верховною Радою України. Показано, що результатом такої взаємодії може бути прийняття нормативно-правових актів, якими буде деталізовано специфіку застосування принципу незалежності діяльності прокуратури; встановлено заборону політичного втручання в діяльність прокуратури; визначено заходи реагування на незаконний тиск або втручання в діяльність прокурорів тощо.

Констатовано, що Президент України здійснює управлінський вплив на діяльність прокуратури за допомогою системи юридичних та організаційних засобів, які дозволяють максимально забезпечити дотримання принципу незалежності діяльності прокуратури, обмежити вплив з боку глави держави на процес прийняття рішень у системі органів прокуратури та не допустити зловживань.

Виявлено, що діяльність Кабінету Міністрів України стосовно взаємодії з органами прокуратури має переважно організуючий характер та спрямована на створення належних умов для функціонування даного правоохоронного органу.

Доведено, що ефективна взаємодія органів прокуратури з іншими правоохоронними органами є результатом належним чином обраних та реалізованих координаційних заходів. Проведений аналіз змісту координаційної діяльності прокуратури дозволив дійти висновку, що відносини органів прокуратури з правоохоронними органами мають державно-владний характер, що зумовлено специфікою діяльності прокуратури та особливим характером завдань.

З'ясовано, що необхідність налагодження взаємодії прокуратури з органами судової влади зумовлена спільною метою, яка покладена на ці органи. Розкрито основні загрози дотриманню принципу незалежності прокуратури під час виконання органами судової влади покладених на них обов'язків, запропоновано шляхи їх усунення.

Запропоновано прийняти нормативно-правовий акт, в якому повинен бути прописаний механізм здійснення прокурорами координаційних заходів та налагодження взаємодії з іншими органами державної влади на регіональному та загальнодержавному рівні.

У підрозділі 1.3 *«Становлення та еволюція незалежності прокуратури в юридичній доктрині та практиці»* розглянуто особливості формування та розвитку законодавства, яке регламентує основні напрями діяльності прокуратури. Досліджено основні етапи становлення та розвитку принципу незалежності діяльності прокуратури як в Україні, так і в зарубіжних країнах. Виокремлено

характерні ознаки, притаманні різним історичним етапам розвитку інституту прокуратури в цілому та трансформації принципу незалежності діяльності прокуратури зокрема. Це дозволило з'ясувати, що на становлення принципу незалежності прокуратури тим або іншими чином завжди здійснювала вплив політична залежність прокуратури від волі керівництва держави, її підпорядкування, підзвітність та підконтрольність іншим суб'єктам.

Зроблено висновок, що тільки після проголошення України самостійною та незалежною державою на законодавчому рівні вперше було закріплено принцип незалежності прокуратури. Наголошено, що новий порядок підзвітності прокуратури означав зміну меж її незалежності, оскільки функції контролю за ефективністю діяльності прокуратури перейшли від центрального органу виконавчої влади до законодавчого органу. Це вимагало налагодження взаємодії між Генеральною прокуратурою та Верховною Радою України, в ході якої не допускався тиск з боку законодавчого органу на процес прийняття рішень прокурорами та їх зміст.

Аргументовано, що прийняття в 2014 р. нового Закону України «Про прокуратуру» остаточно закріпило принцип незалежності діяльності прокуратури, створило підстави для вироблення гарантій незалежності діяльності прокуратури та механізмів їх впровадження.

Розділ 2 «Система гарантій незалежності прокуратури в Україні» складається з чотирьох підрозділів.

У підрозділі 2.1 *«Загальна характеристика гарантій незалежності прокуратури в Україні та їх класифікація»* встановлено, що гарантії незалежності прокуратури спрямовані на реальну практичну реалізацію принципу незалежності, а також захист прав і свобод працівників прокуратури у разі порушення цього принципу.

Виокремлено основні характерні ознаки гарантій незалежності прокуратури: а) закріплені у нормах права, що вносить конкретність та стійкість в управлінські відносини як всередині органів прокуратури, так і у відносини органів прокуратури з іншими органами державної влади, місцевого самоврядування та інституціями громадянського суспільства; б) мають державно-владний характер; в) ці гарантії стосуються специфічних службових професійних прав, пов'язаних зі здійсненням професійних обов'язків працівниками прокуратури; г) індивідуальність дії зазначених гарантій, яка зумовлена поширенням на діяльність як працівників органів прокуратури, так і представників інших органів державної влади, місцевого самоврядування та інституцій громадянського суспільства; д) безперервність дії; е) пріоритетність як для працівників органів

прокуратури, так і представників інших органів державної влади, місцевого самоврядування та інституцій громадянського суспільства.

Аргументовано, що гарантії незалежності прокуратури України поділяються на такі групи: організаційні гарантії; процесуальні гарантії; соціально-економічні гарантії. Запропонована класифікація має умовний характер, оскільки гарантії незалежності прокуратури є взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими. Наголошено, що усі гарантії незалежності прокуратури повинні бути закріплені у нормах права, що надасть їм державно-владний та обов'язковий характер.

У підрозділі 2.2 «*Організаційні гарантії незалежності прокуратури в Україні*» під організаційними гарантіями незалежності прокуратури запропоновано розуміти сукупність правових засобів реалізації кадрової політики в системі органів прокуратури, спрямованої на забезпечення дотримання принципу незалежності прокуратури як в самій системі органів прокуратури, так і під час їх взаємодії з іншими органами державної влади, місцевого самоврядування та інституціями громадянського суспільства.

З'ясовано види організаційних гарантії незалежності прокуратури в Україні: а) особливий порядок призначення прокурорів на посаду, звільнення з посади, притягнення до дисциплінарної відповідальності; б) функціонування органів прокурорського самоврядування.

Обґрунтовано, що на законодавчому рівні частково врегульовано питання дотримання принципу незалежності працівників прокуратури під час усіх етапів організації кадрового забезпечення в органах прокуратури. Акцентовано увагу на тому, що однією з кадрових процедур, у ході реалізації якої може здійснюватися незаконний вплив на незалежність працівників прокуратури, є атестація. Наголошено, що притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження може бути результатом здійснення як зовнішнього, так і внутрішнього тиску на працівників прокуратури, у результаті якого порушується принцип незалежності прокуратури в цілому. Проаналізовано систему заходів, що реалізуються в рамках організації внутрішньої безпеки органів прокуратури. Розглянуто основні загрози належній реалізації принципу незалежності, які можуть виникнути в ході проведення окремих кадрових процедур, та запропоновано шляхи їх усунення.

Наголошено, що з метою забезпечення дотримання принципу незалежності прокуратури всеукраїнська конференція працівників прокуратури уповноважена здійснюватися контроль за станом дотримання внутрішньої незалежності прокурорів (зокрема під час

призначення, переведення або звільнення з посади, накладення дисциплінарних стягнень) та зовнішньої незалежності під час взаємодії з окремими органами державної влади та їх посадовими особами, вживати заходи щодо посилення гарантій незалежності прокуратури, в першу чергу соціально-економічних тощо.

З'ясовано, що на Раду прокурорів України покладається обов'язок щодо аналізу стану дотримання принципу незалежності прокуратури, вироблення пропозицій щодо їх оптимізації та усунення порушень вимог законодавства.

Підтвердженням дотримання принципу незалежності прокуратури в організації діяльності Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів є підхід до обрання її членів не за територіальним принципом, а за їх призначенням різними суб'єктами. Такий підхід унеможливує здійснення незаконного тиску з боку представників різних органів державної влади на процес прийняття рішень даним колегіальним органом і, як наслідок, органами прокуратури усіх рівнів.

У підрозділі 2.3 *«Процесуальні гарантії незалежності прокуратури в Україні»* з'ясовано місце процесуальних гарантій у системі гарантій незалежності прокуратури. Аргументовано, що забезпечення дотримання принципу незалежності прокурора на усіх стадіях кримінального, адміністративного або цивільного процесу здійснюється, у тому числі, і за допомогою відповідних адміністративно-правових засобів.

Зроблено висновок, що форми та методи забезпечення процесуальної незалежності прокурора відрізняються залежно від виконуваної ним функції. Розглянуто специфіку процесуальних гарантій незалежності прокурора під час: 1) підтримання державного обвинувачення в суді; 2) представництва інтересів громадянина або держави в суді; 3) нагляду за додержанням законів органами, що проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство; 4) нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. Проведений аналіз дозволив з'ясувати, яким чином у рамках реалізації зазначених функцій на прокурорів може здійснюватися незаконний тиск з метою прийняття ними неправомірних рішень та здійснення певних дій. У зв'язку з цим запропоновано механізм реалізації процесуальних гарантій незалежності прокуратури, який доцільно впровадити в рамках реалізації кожної окремо взятої функції прокуратури.

У підрозділі 2.4 «Соціально-економічні гарантії незалежності прокуратури в Україні» визначено, що соціально-економічні гарантії незалежності працівників органів прокуратури – це установлений законом особливий порядок забезпечення матеріальними та нематеріальними благами працівників органів прокуратури та членів їх сімей, процес забезпечення гідного рівня життєдіяльності як у період здійснення ними службових повноважень, так і після виходу у відставку.

Запропоновано соціально-економічні гарантії незалежності прокуратури об'єднати в три групи: а) установлений законом порядок фінансування та організаційного забезпечення діяльності прокуратури; б) належне матеріальне, соціальне та пенсійне забезпечення прокурора; в) визначені законом засоби забезпечення особистої безпеки прокурора, членів його сім'ї, майна, а також інші засоби їх правового захисту.

Встановлено, що ефективність соціально-економічних гарантії незалежності прокуратури безпосередньо залежить від наявності відповідного механізму реалізації соціального та економічного захисту працівників прокуратури. У зв'язку з цим аргументовано доцільність прийняття Концепції соціального захисту працівників прокуратури України та внесення доповнень до Закону України «Про прокуратуру» в частині закріплення механізму державного захисту працівників прокуратури та членів їх сімей.

Розділ 3 «Напрями оптимізації адміністративно-правового забезпечення незалежності прокуратури в Україні» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 3.1 «Міжнародно-правові стандарти забезпечення незалежності прокуратури та можливості їх використання в Україні» проаналізовано ключові міжнародні правові документи, в яких закріплено стандарти незалежності діяльності органів прокуратури. У результаті аналізу системи гарантій, які надаються прокурорам для виконання ними покладених на них обов'язків, зроблено висновок, що на міжнародному рівні вироблено дієвий механізм забезпечення незалежності органів прокуратури, зокрема шляхом недопущення втручання поліції та органів юстиції у процес реалізації прокуратурою своїх функцій, у тому числі в процес обвинувачення, обмеження на законодавчому рівні функцій прокуратури тощо. Акцентовано увагу на тому, що на міжнародному рівні також важливого значення набуває створення належних умов для забезпечення фізичної безпеки працівників прокуратури та членів їх сімей, досвід чого запропоновано впровадити і в Україні.

Констатовано, що в ході врахування положень міжнародно-правових актів, які встановлюють та закріплюють стандарти забезпечення незалежності діяльності органів прокуратури в національному законодавстві, необхідно обов'язково брати до уваги загальну тенденцію уніфікації та інтеграції норм міжнародного та національного права.

У підрозділі 3.2 *«Громадський контроль за діяльністю прокуратури в Україні»* громадський контроль за діяльністю органів прокуратури визначено як один із видів цивільного контролю за діяльністю правоохоронних органів, який здійснюється інституціями громадянського суспільства із дотриманням чітко визначеної на законодавчому рівні процедури за допомогою системи відповідних форм та методів з метою виявлення стану дотримання законності в діяльності органів прокуратури та їх посадових осіб, оцінки якості діяльності органів прокуратури та вироблення пропозицій щодо підвищення ефективності діяльності даного правоохоронного органу. Встановлено характерні ознаки громадського контролю за діяльністю органів прокуратури.

Визначено основні завдання та функції громадського контролю за діяльністю органів прокуратури. Розкрито зміст діяльності суб'єктів громадського контролю за діяльністю органів прокуратури. На підставі проведеного аналізу виокремлено проблемні моменти, які виникають під час планування та організації співпраці органів прокуратури із зазначеними суб'єктами, в тому числі питання, пов'язані з порушенням принципу незалежності діяльності органів прокуратури. Запропоновано організаційні заходи, які доцільно реалізовувати з метою удосконалення процедури здійснення громадського контролю за діяльністю органів прокуратури в цілому та оптимізації існуючого рівня взаємодії органів прокуратури з громадськими об'єднаннями. Наголошено на значущості закріплення в проєкті Закону України «Про громадський контроль» окремого розділу, який би стосувався врегулювання процедурних питань, що мають місце під час здійснення громадського контролю за правоохоронними органами.

У підрозділі 3.3 *«Удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює процедурні питання дотримання гарантій незалежності прокуратури в Україні»* окреслено першочергові кроки в рамках оптимізації адміністративного законодавства, які необхідно здійснити з метою посилення ефективності дотримання принципу незалежності прокуратури. З'ясовано місце прокуратури в системі органів державної влади, що дозволило акцентувати увагу на можливих порушеннях принципу незалежності прокуратури в разі

включення цього правоохоронного органу до будь-якої гілки державної влади.

Обґрунтовано, що незалежність Генерального прокурора України під час виконання ним своїх службових обов'язків є однією з ключових ознак дотримання принципу незалежності прокуратури в державі в цілому. Запропоновано внести доповнення до Закону України «Про прокуратуру» в частині остаточного вирішення питання про підзвітність і підконтрольність Генерального прокурора України, закріплення можливості надання прокурорам імунітету за аналогією із суддями. Наголошено на важливості забезпечення політичної нейтральності Генерального прокурора України.

З метою розширення організаційних гарантій незалежності прокуратури внесено пропозиції щодо оптимізації порядку призначення, підстав та процедури дострокового звільнення з посади Генерального прокурора України, розширення компетенції Вищої ради юстиції, удосконалення процедури добору, призначення, просування та переміщення прокурорів по службі. В рамках оптимізації процесуальних гарантій незалежності прокуратури запропоновано шляхи удосконалення механізму застосування до прокурорів заходів адміністративного примусу, забезпечення процесуальної самостійності працівників у взаємовідносинах з керівниками прокуратур.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання – визначення сутності та особливостей адміністративно-правового закріплення та реалізації гарантій незалежності прокуратури в Україні в умовах її реформування. В результаті проведеного дослідження сформульовано ряд висновків, пропозицій та рекомендацій, спрямованих на досягнення поставленої мети. Основні з них наведено нижче.

З'ясовано, що неодмінною умовою ефективності виконання органами прокуратури покладених на них обов'язків є повна самостійність та незалежність прокурорів, недопущення будь-якого впливу на їх діяльність та процес прийняття рішень. Обґрунтовано, що принцип незалежності прокуратури посідає одне з головних місць в існуючій системі принципів, що в результаті визначає особливості діяльності цього правоохоронного органу. Розкрито специфіку зовнішніх та внутрішніх загроз дотримання принципу незалежності діяльності прокуратури в Україні.

Запропоновано під взаємодією органів прокуратури з іншими органами державної влади розуміти організаційно-правові відносини

між прокуратурою та іншими органами державної влади, погоджені між собою за цілями, силами, засобами, місцем та часом, змістом яких є вироблення, узгодження та реалізація спільних заходів у межах компетенції їх учасників, спрямованих на додержання і застосування законів, запобігання злочинності, захист прав і свобод людини і громадянина, інтересів держави та суспільства. Наголошено, що однією з ключових вимог до правильно організованого процесу взаємодії органів прокуратури з іншими органами державної влади є забезпечення дотримання меж незалежності прокуратури, зокрема недопущення здійснення тиску на процес прийняття рішень працівниками прокуратури як з боку вищих органів державної влади, так і з боку органів місцевої виконавчої влади та місцевого самоврядування. З'ясовано особливості організації взаємодії прокуратури з вищими органами державної влади, в результаті чого наголошено на важливості вироблення ефективного адміністративно-правового механізму забезпечення незалежності прокуратури від політичного тиску з боку вищих органів державної влади.

Аргументовано необхідність вивчення історичного досвіду забезпечення принципу незалежності діяльності прокуратури. Розкрито основні етапи становлення та еволюції незалежності прокуратури як в Україні, так і в зарубіжних країнах. Встановлено, що історичний принцип поділу державної влади на три гілки ставить певні вимоги до забезпечення незалежності усіх органів державної влади (у тому числі органів прокуратури) та недопущення незаконного тиску на процес прийняття рішень.

Розкрито сутність гарантій незалежності прокуратури та виокремлено їх основні характерні ознаки. У результаті аналізу національного законодавства зроблено певні висновки стосовно змісту гарантій незалежності прокуратури: а) вказані в законодавстві гарантії незалежності характеризуються певною стабільністю, визначеністю та імперативністю, що є важливим з огляду на виконання прокуратурою особливої ролі в суспільстві; б) деякі положення законодавства, маючи постановочний характер, потребують подальшого розкриття та окремої конкретизації і деталізації за допомогою звернення до інших нормативно-правових актів; в) гарантійний механізм забезпечення незалежності прокуратури поширюється як безпосередньо на процес реалізації прокурорами професійної діяльності, так і на створення безпечних умов існування поза межами виконання ними професійних функцій (зазначені гарантії поширюються й на безпеку членів сім'ї прокурора). Наголошено, що усі гарантії незалежності прокуратури

повинні бути закріплені в нормах права, що надасть їм державно-владний та обов'язковий характер.

Констатовано, що характерною ознакою організаційних гарантій незалежності прокуратури є те, що вони реалізуються не через процесуальну або юрисдикційну, а через організаційну (управлінську) роботу відповідних підрозділів органів прокуратури та їх посадових осіб. Основною організаційною гарантією незалежності прокуратури в Україні визначено функціонування в системі прокуратури органів, діяльність яких спрямована на створення належних умов для забезпечення безперешкодного виконання покладених на органи прокуратури обов'язків (всеукраїнської конференції працівників прокуратури, Ради прокурорів України, Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів). Додатковою організаційною гарантією незалежності прокуратури в Україні названо різноманітні процедури роботи з кадрами в органах прокуратури. Розкрито систему заходів, що здійснюються в рамках реалізації організаційних гарантій незалежності прокуратури в Україні, акцентовано увагу на проблемних питаннях та запропоновано шляхи їх вирішення.

Запропоновано під процесуальними гарантіями незалежності прокуратури розуміти сукупність правових засобів, що забезпечують захист прав і законних інтересів прокурорів на усіх стадіях кримінального, адміністративного або цивільного процесу, створюють умови для реалізації їх процесуальної правосуб'єктності з метою забезпечення процесуальної незалежності та самостійності прокурора. Обґрунтовано, що процесуальними гарантіями незалежності прокуратури є: а) порядок здійснення повноважень, визначений процесуальним та іншими законами; б) заборона незаконного впливу, тиску чи втручання у здійснення повноважень прокурора. Встановлено, що реалізація зазначених гарантій забезпечується, серед іншого, і відповідними адміністративно-правовими засобами. Аргументовано необхідність закріплення в Кримінальному процесуальному кодексі України поняття «незалежність прокурора», визначення дозволених форм втручання прокурора вищого рівня, підстав та меж такого втручання.

У результаті аналізу змісту ключових соціально-економічних гарантій незалежності прокуратури в Україні запропоновано перспективні шляхи оптимізації системи даних гарантій та підвищення їх дієвості: а) удосконалення нормативно-правової бази, положення якої повинні визначати соціально-економічні стандарти незалежності працівників прокуратури (особливої уваги в даному контексті потребує узгодження національних стандартів у цій сфері з

міжнародними); б) оптимізація існуючої системи управління соціально-економічним розвитком прокуратури як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні; в) удосконалення механізмів організації та регулювання оплати праці працівників прокуратури; г) оптимізація механізму преміювання працівників прокуратури; д) забезпечення максимально повного використання професійних знань та вмінь працівників прокуратури; е) підвищення доступності та якості професійного навчання майбутніх працівників прокуратури, а також надання державою обов'язкової пропозиції першого робочого місця для випускників, що навчались за державним замовленням; є) підвищення розміру пенсій працівників прокуратури, що зумовлено особливим характером завдань, виконання яких покладається на працівників, а також нестабільністю емоційного стану працівника на робочому місці; ж) забезпечення безпечних умов праці, тобто вироблення комплексу заходів, спрямованих на забезпечення безпеки працівників органів прокуратури та членів їх сімей.

Проведений аналіз міжнародно-правових стандартів забезпечення незалежності діяльності органів прокуратури дозволив дійти висновку, що умови сьогодення вимагають критичного перегляду існуючого статусу прокурора на досудових стадіях кримінального процесу та розроблення нових перспективних моделей правового регулювання діяльності прокурора, перегляду існуючих міжнародних стандартів незалежності функціонування органів прокуратури з наступним упровадженням їх в Україні. Наголошено, що впровадження в Україні міжнародних стандартів забезпечення незалежності діяльності органів прокуратури приведе до мінімізації кількості випадків порушення принципу незалежності прокуратури, втручання в процес прийняття рішень працівниками прокуратури з боку будь-якої гілки державної влади, недопущення виконання окремих функцій органів прокуратури іншими органами державної влади тощо.

Зроблено висновок, що громадський контроль за діяльністю органів прокуратури є індикатором посилення впливу інститутів громадянського суспільства на якість та законність прийняття управлінських рішень в органах прокуратури та своєчасність їх реалізації. Визначено характерні ознаки громадського контролю за діяльністю органів прокуратури: а) рекомендаційний характер рішень, що приймаються інституціями громадянського суспільства за результатами контрольних заходів; б) недопущення втручання інституцій громадянського суспільства у професійну діяльність органів прокуратури та їх посадових осіб, тобто неприпустимість порушення інституціями громадянського суспільства принципу

незалежності діяльності прокуратури; в) здійснення громадського контролю повинно мати на меті, в першу чергу, не реалізацію контрольних повноважень з боку громадськості, а налагодження ефективної взаємодії органів прокуратури з інституціями громадянського суспільства.

Окреслено першочергові кроки в рамках оптимізації адміністративного законодавства, які необхідно здійснити з метою посилення ефективності дотримання принципу незалежності прокуратури. З'ясовано місце прокуратури в системі органів державної влади, що дозволило акцентувати увагу на можливих порушеннях принципу незалежності прокуратури в разі включення цього правоохоронного органу до будь-якої гілки державної влади, окреслити ключові напрями взаємодії прокуратури з іншими органами державної влади, визначити межі незалежності прокуратури під час виконання покладених на неї обов'язків. Обґрунтовано, що незалежність Генерального прокурора України під час виконання ним своїх службових обов'язків є однією з ключових ознак дотримання принципу незалежності прокуратури в державі в цілому. Внесено пропозиції щодо розширення організаційних гарантій незалежності прокуратури та оптимізації процесуальних гарантій.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

1. Колесник Т.Е., Независимость органов прокуратуры как гарантия их эффективности и действенности в современной Украине / Т.Е. Колесник // Научно-методический журнал «Право и политика». – 2014. – № 3. – С.89-95.

2. Колесник Т.Є. Незалежність як основний принцип діяльності прокуратури в Україні: адміністративно-правовий аспект / Т.Є. Колесник // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. – 2014. – Вип 29. – Т. 2. – С. 79-82.

3. Колесник Т.Є. Співвідношення понять «принципи» та «гарантії» незалежності прокуратури в Україні / Т.Є. Колесник // Право і безпека. – 2014. – № 3(54). – С. 53-58.

4. Колесник Т.Є. Правова характеристика соціально-економічних гарантій незалежності прокуратури в Україні / Т.Є. Колесник // Наше право. – 2014. – № 10. – С. 68-72.

5. Колесник Т.Є. Особливості взаємодії органів прокуратури з іншими органами державної влади в Україні / Т.Є. Колесник // Право і суспільство. – 2015. – № 3. – Частина 3. – С. 14–21.

6. Колеснік Т.Є. Міжнародно-правові стандарти забезпечення незалежності прокуратури та можливості їх використання в Україні / Т.Є. Колеснік // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. – 2015. – Випуск 1. – Том 4. – С. 16-21.

7. Колеснік Т.Є. Атестація як важлива складова в системі забезпечення незалежності органів прокуратури / Т.Є. Колеснік : Актуальні проблеми законодавства України: пріоритетні напрями його вдосконалення : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 10-11 жовтня 2014 р.). – Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2014. – С. 80-81.

8. Колеснік Т.Є. Принцип незалежності прокуратури в Україні: зміст та значення / Т.Є. Колеснік : Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 12 груд. 2014 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2014. – С. 100–103.

9. Колеснік Т.Є. Взаємодія органів прокуратури з іншими органами державної влади в Україні: адміністративно-правовий аспект / Т.Є. Колеснік // Актуальні проблеми адміністративно-правового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України : матеріали наук.-практ. конф. (15 квітня 2015 р., Харків) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2015. – С. 98–102.

АНОТАЦІЇ

Колеснік Т.Є. Гарантії незалежності прокуратури в Україні: адміністративно-правове закріплення та реалізація. – *Рукопис*.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Харківський національний університет внутрішніх справ. – Харків, 2015.

Дисертацію присвячено визначенню особливостей адміністративно-правового закріплення та реалізації гарантій незалежності прокуратури в Україні. Визначається зміст незалежності прокуратури в Україні. Характеризується специфіка адміністративно-правового забезпечення взаємодії органів прокуратури з органами державної влади в Україні. Формулюється поняття гарантій незалежності прокуратури в Україні та надається їх класифікація. Визначаються міжнародні стандарти забезпечення незалежності прокуратури та пропонуються шляхи їх впровадження в Україні. Формулюються напрямки оптимізації механізму здійснення громадського контролю за діяльністю органів прокуратури України. Надаються пропозиції щодо вдосконалення адміністративного законодавства, яке регулює процедурні питання дотримання гарантій незалежності прокуратури в Україні.

Ключові слова: прокуратура, незалежність, гарантії, адміністративно-правове забезпечення, взаємодія, система, міжнародні стандарти, громадський контроль, оптимізація, удосконалення.

Колесник Т.Е. Гарантии независимости прокуратуры в Украине: административно-правовое закрепление и реализация. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право; финансовое право; информационное право. – Харьковский национальный университет внутренних дел. – Харьков, 2015.

Диссертация посвящена исследованию особенностей административно-правового закрепления и реализации гарантий независимости прокуратуры в Украине. Определяется содержание и значение независимости прокуратуры в Украине. Рассматриваются внешние и внутренние факторы, которые оказывают влияние на независимость прокуратуры в Украине. Характеризуется специфика административно-правового обеспечения взаимодействия органов прокуратуры с органами государственной власти в Украине (Верховным Советом Украины, Президентом Украины, Кабинетом Министров Украины, правоохранительными и судебными органами). Предложены конкретные меры по разработке эффективного административно-правового механизма обеспечения независимости прокуратуры от политического давления со стороны высших органов государственной власти. Анализируются особенности становления и эволюции независимости прокуратуры.

Формулируется понятие гарантий независимости прокуратуры в Украине и дается их классификация. В работе особое внимание уделяется признаками гарантий независимости прокуратуры в Украине. Уточняется содержание системы гарантий независимости прокуратуры (организационно-правовых, процессуальных и социально-экономических). Обосновывается, что данные виды гарантий являются взаимозависимыми и взаимодополняющими. Акцентируется внимание на том, что реализация системы гарантий независимости прокуратуры в Украины обеспечивается, в том числе, и административно-правовыми средствами. Предложены пути оптимизации системы гарантий и повышения их эффективности. Рассматриваются основные угрозы, которые возникают на пути реализации данных гарантий и вносятся предложения по устранению.

Определяются международные стандарты обеспечения независимости прокуратуры и предлагаются пути их внедрения в

Украине. Дается характеристика основных задач и функций общественного контроля за деятельностью органов прокуратуры Украины. Обосновываются конкретные предложения по оптимизации механизма осуществления общественного контроля за деятельностью органов прокуратуры Украины. Формулируются перспективные направления оптимизации существующего механизма общественного контроля за деятельностью органов прокуратуры Украины в аспекте обеспечения независимости прокуратуры в Украине. Даются предложения по усовершенствованию административного законодательства, которое регулирует процедурные вопросы соблюдения гарантий независимости прокуратуры в Украине.

Ключевые слова: прокуратура, независимость, гарантии, административно-правовое обеспечение, взаимодействие, система, международные стандарты, общественный контроль, оптимизация, усовершенствование.

Koliesnik T.Ye. Guarantees of Independence of the Prosecutor's Office in Ukraine: Administrative and Legal Consolidation and Implementation. – *Manuscript*.

Thesis for a candidate's degree by specialty 12.00.07 – administrative law and procedure; financial law; informational law. – Kharkiv National University of Internal Affairs. – Kharkiv, 2015.

The thesis is devoted to determining the features of administrative and legal consolidation and implementation of the guarantees of independence of the prosecutor's office in Ukraine. The content of independence of the prosecutor's office in Ukraine are clarified. Specificity of administrative and legal guaranteeing of the interaction between the prosecutor's office and agencies of the state power in Ukraine is characterized. The concept of guarantees of independence of the prosecutor's office in Ukraine is formulated; their classification is provided. International standards to ensure independence of the prosecutor's office are defined; the ways of their implementation in Ukraine are offered. Directions of optimization of the mechanism of realizing public control over the activity of the prosecutor's office of Ukraine are formulated. Propositions to improve the system of guarantees of independence of the prosecutor's office in Ukraine are provided.

Key words: prosecutor's office, independence, guarantees, administrative and legal guaranteeing, interaction, system, international standards, public control, optimization, improvement.